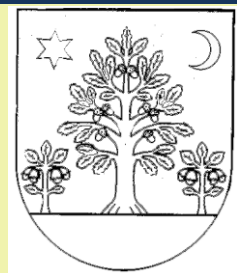

Cerovský SPRAVODAJCA

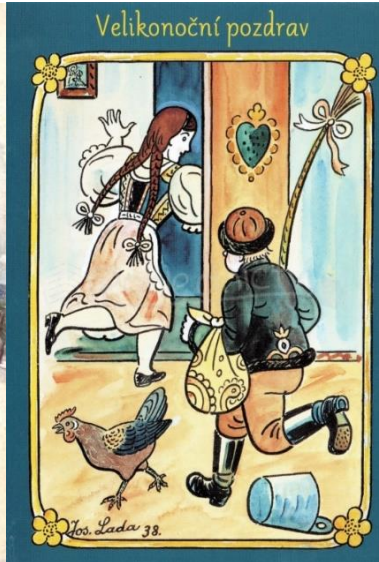
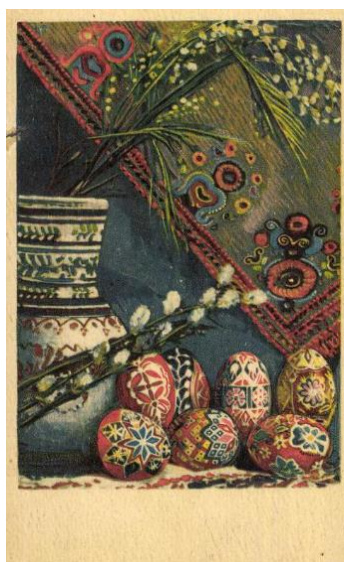
ročník: 1. / marec 2021

vydáva obec Cerová www.obeccerova.sk

Vážení spoluobčania! Držíte v rukách prvé číslo cerovského spravodajcu. Plníme svoj sľub z konca minulého roka, keď sme sa vzhľadom na situáciu rozhodli, že budeme vydávať občasník, v ktorom budeme informovať o živote v našej obci. Všetci v tomto období žijeme v istej spoločenskej izolácii. Chýba nám obyčajné stretávanie sa, spoločné aktivity, seniorom styk s rodinou,

Z obsahu: OBEC INFORMUJE – Príhovor starostu obce, Jedna otázka pre starostu, Výstavba, rekonštrukcie, údržba a činnosť v obci, Sčítanie obyvateľov 2021; PRIPRAVUJEME – Cerová bez odpadkov, Obecná knižnica; OZ Cerová inak; NAŠA ŠKOLA; ZOPÁR ZAUJÍMAVOSTÍ; Viac fotografií na: <https://obeccerova.sk/o-cerovej/fotogaleria/>.

študentom a deťom škola, kamaráti. Pracujúcim normálna práca i zaslúžený oddych. Iste, mnoho vecí ide on-line. Tie najdôležitejšie, zdravie, šťastie a dobré vzťahy medzi ľuďmi však takto nefungujú. Verme však, že sa čoskoro aj zásluhou našej zodpovednosti vrátíme do normálnych koľají.

Prvý cerovský spravodajca vychádza vo veľkonočnom období. Jeho súčasťou je aj spomienka na tradície, ktoré sa k nemu viažu. Jednou z nich bolo (a našťastie stále je, i keď dnes už najmä inými formami) aj posielanie pozdravov. Veľkonočné želania sme si dlhé desaťročia písali na pohľadnice. Aj takéto (na obrázkoch) si posielali naši predkovia už pred 100 rokmi a možno by sme si ich ako retro poslali aj dnes.

O prvých pohľadniciach si prečítajte v časti ZOPÁR ZAUJÍMAVOSTÍ. (Možno ich niektorí z vás majú vo svojich zbierkach, kedysi bolo

zbieranie pohľadníc populárnym koníčkcom. Budeme radi, ak sa s nami podelíte o ich zverejnenie. V budúcnosti by sme chceli pripraviť obecnú výstavku, na ktorej by sme prezentovali činnosti našich občanov. Za podnety vopred ďakujeme.

OBEC INFORMUJE

Milí spoluobčania,

na úvod môjho príhovoru chcem Vám všetkým k blížiacim veľkonočným sviatkom zaželať hlavne pevné zdravie, rodinnú pohodu a šťastie. Lebo zdravie je v dnešnej i každej dobe najviac potrebné a treba si ho vážiť. Je to jedna z „vecí“, ktorá sa nedá kúpiť, vymeniť a ani nijako zaobstarať. Treba si ho chrániť a starať sa oň čo najlepšie tak, ako je to len u každého možné.

Máme za sebou rok a pár dní, čo celé Slovensko, vrátane aj našej obce, „bojuje“ s pandemiou COVID-19. Zasiahla každého z nás, niekoho menej, niekoho viac. Je to rok, aký tu nebol veľmi dlho. Všetci sme si zvykali na nové veci, niekedy až rozum zarážajúce, ale taký je „covidový“ život. Ťažký, po zdravotnej stránke, emocionálnej, ale aj finančnej. Veľa z nás prišlo o svojich blízkych, o zdravie, mnohých situácia zasiahla a stále postihuje finančne. Na základe opatrení, ktoré sú prijímané, je veľa prevádzok a služieb znefunkčnených. Ľudia nemajú prácu a to sa prenáša do financií rodiny. Mne osobne je veľmi ľúto, ako sa situácia vyvíja, ale treba vydržať a hlavne správať sa zodpovedne. To je asi jediná cesta, ako z toho von. Napriek všetkým negatívam sa život v našej obci nezastavil. Mnohé zo služieb, ktoré obec v ostatnom čase poskytovala a

poskytuje, vyplývajú z danej situácie. Je pravda, že niektoré veci vzhľadom na opatrenia idú pomalšie a komplikujú sa. No teší ma, že náš za ostatné roky najväčší projekt, výstavba nájomného bytového domu, sa rozbehol a plynule pokračuje. Pôvodný zámer ukončiť ho koncom tohto roku sa síce nepodarí – vzhľadom na takmer 4-mesačný posun začatia stavby, ale jarný termín roku 2022 je aktuálny. Momentálne je ukončená hrubá stavba a začína sa pracovať v interiéri - rozvody elektro, voda, kúrenie, osádzajú sa okná a začne sa s omietkami. Pandémia a počasie ovplyvnili aj ďalší projekt - vybudovanie čističky odpadových vôd pod školou (mal byť ukončený minulý rok, ale výstavba kvôli nepriaznivému daždivému počasiu začala v tohoročnom januári). Technológia je na mieste (viď foto), ukončenie očakávame do konca apríla. Potom treba stavbu skolaudovať a uviesť do života. Bude slúžiť pre celú školu, bývalú školskú bytovku, bytový dom a samozrejme aj pre našu novú nájomnú bytovku. Pri stavbe čističky je rezerva aj na ďalšiu plánovanú bytovku. Popri týchto náročných projektoch sme sa pustili aj do úprav interiéru našej obradnej miestnosti – svadobky (foto). Pripravili sme a podali žiadosti na pokračovanie v projektoch záchranu hradu Korlátko (malo by sa pokračovať v prácach ako

po minulé roky) i projekte Obnovy historického parku pri kaštieli (v pláne je pokračovať v revitalizácii a údržbe a tiež začať prípravu na obnovu vodného systému, ktorý bol kedysi funkčný).

Pokračujeme a stále rozvíjame naše služby v oblasti odpadového hospodárstva. Dobré sa rozbehli činnosti na zbernom dvore v areáli bývalého družstva, pre ktorý sme zakúpili drvič za traktor (tzv. mulčovač) a vlek a tento rok aj drvič konárov (štiepkovač). Som rád, že sa ujal aj projekt kompostovania.

Opatrenia nás prinútili do nezvyčajných víkendových akcií. Týkajú sa nariadených testovaní na COVID-19 – či už plošného alebo tzv. skriningového. Ako dobre viete, tento rok už máme za

sebou 10 víkendov testovania. Túto službu kompletne zabezpečuje obec.

Verím však, že niekedy v skorej budúcnosti túto akciu nebudeme potrebovať a nahradia ju normálne podujatia. Zatiaľ ich však na najbližšie obdobie – jar a začiatok leta, neplánujeme. Ak sa situácia zmení, radi sa do nich pustíme. Bol by som rád a dúfam, že sa čoskoro naplno otvorí aj škola a škôlka, kostoly, knižnica, kluby, obnovia sa športové činnosti.

Držme si palce, pomáhajme si, chráňme seba i ostatných, ak môžeme, využime očkovanie. Verím, že sa nám aj takto podarí vrátiť do normálneho a šťastnejšieho života.

Ing. Ján Čerešník, starosta obce

Jedna otázka pre starostu obce

Pán starosta, v príhovore ste spomínali zabezpečenie testovania. Mnoho z našich občanov sa zaujíma nielen o výsledky, ale i o jeho organizáciu a financovanie. Ako to teda funguje?

Už v pripravovanom príhovore som zamýšľal, že by som chcel detailnejšie informovať, ako testovanie prebieha a najmä, ako sa financuje (šíri sa o tom veľa dezinformácií). Priblížim vám preto, ako vyzerá jeden deň z tých desiatich, ktoré sme už absolvovali: testovanie vykonávajú zdravotnícki a administratívni pracovníci – ich mzdy sú 640 €, nevyhnutné ochranné pomôcky - overaly, rukavice a pod. nás stoja cca 400 – 500 €, dôležitá likvidácia nebezpečného odpadu z testovania (podľa váhy) - cca 300 €, strava a občerstvenie pre pracovníkov - cca 100 € a ostatné náklady, ktoré sa nedajú presne vyčíslieť (napr. ako kúrenie, elektrina, upratovanie, dovoz testov a ostatné) odhadom cca 400 €. Takže, keď to sčítame, vychádza nám bez mála, že každý víkend plošného testovania sú náklady okolo 2000 €. Z čoho sú financované? Z refundácií cez okresný úrad. Za každého otestovaného občana máme 5 €. Testy máme zabezpečené bezplatne z okresného úradu odboru krízového riadenia. Keď si zrátame náklady a čo máme zaplatené cez refundácie, tak nám vždy niečo zostane. Za tieto zostatky sa nakupujú ďalšie potrebné veci a boli za ne tiež nakúpené aj respirátory FFP2, ktoré boli distribuované do schránok pre všetkých občanov. To, že to takto celé vychádza, je aj tým, že dezinfekciu priestorov počas každej prestávky vykonávajú dobrovoľní hasiči a tzv. strážnu službu počas celého dňa futbalový klub bez nároku na odmenu, t. j. bezplatne. Za to im za mňa ale aj za nás všetkých patrí obrovské ďakujem. Priemerne testujeme každý víkend 450 – 500 občanov a za celé obdobie sme zachytili priemerne 3 občanov s pozitívnym testom. Týmto testovaním, ktoré organizujeme, vychádzame v ústrety najmä občanom, ktorí potrebujú potvrdenia do práce, na úrady, k lekárovi a pod. Robíme to preto, aby naši občania nemuseli na testovanie dochádzať do iných obcí alebo miest. Som rád, že väčšina ľudí to chápe a podporuje.

Výstavba, rekonštrukcie, údržba a činnosť v obci

✓ Projekt výstavby prvého obecného bytového domu - práce realizuje firma red cube construction, a.s. z Prieval. (Na fotografiách plán a súčasný stav.)

✓ Výstavba čističky odpadových vôd pod školou, ktorá bude slúžiť pre školu, bytovku a oba bytové domy, zabezpečuje ju firma BTI s. r. o. zo Žiliny, technológiu dodala firma Aquatec VFL, s. r. o. so sídlom v Dubnici nad Váhom.

✓ Rekonštrukcia obradnej miestnosti – zabezpečená dodávateľsky – 70 % (6 915,41 €)

a svojpomocne – prostredníctvom zamestnancov obce - 30 %.

✓ Projekt kompostovania v obci - kompostéry si vyzdvihlo už viac ako 200 domácností.

✓ Miera vytriedenosti za rok 2020, od ktorej sa odvíja poplatok za komunálny odpad je 16 %.

Sčítanie obyvateľov

Od 15. februára 2021 prebieha v našej obci sčítanie obyvateľov. Toto sčítanie trvá do 31. marca 2021. K 29. marcu je v našej obci sčítaných viac ako 86 % obyvateľov. Sčítanie obyvateľov býva raz za desať rokov. Rok 2021 je výnimočný okrem iného aj tým, že sčítanie je po prvý raz v elektronickej forme, čiže je pohodlnejšie a rýchlejšie.

Sčítaním sa môže každý jeden obyvateľ pomôcť nielen svojej obci, ale údaje poslúžia aj ako východisko pre pochopenie fungovania spoločnosti alebo pre plánovanie ďalšieho vývoja. Od počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva na území obce závisí aj výška podielových daní pre obec.

PRIPRAVUJEME

Naša obec a aktívni občania v OZ CEROVÁ INAK nás všetkých vyzývajú zapojiť sa do akcie CEROVÁ BEZ ODPADKOV. Čistenie obce bude prebiehať od 1. do 22. apríla. Každý z nás si môže na OcÚ vydvihnúť vrece a v rámci individuálnej vychádzky pozbierať odpady, ktoré môže odložiť aj na mieste zberu – v tomto prípade treba kontaktovať obec, ktorá zabezpečí ich odvoz. Bližšie pozri na webovej a facebookových stránkach obce a OZ Cerova Inak.

Hoci marec ako Mesiac knihy už uplynul, nás v obecnej knižnici ešte len čaká. Dúfame, že sa nám ju podarí už po sviatkoch otvoriť. Čakajú nás v nej aj nové knihy, ktoré sme získali z finančnej podpory Fondu na podporu umenia.

OZ CEROVÁ INAK

Pokračujeme i napriek korone.

Činnosť občianskeho združenia „Cerová Inak“ začala v roku, kedy nebolo možné pripravovať rôzne akcie kvôli covidovej pandémie. Hoci ani tento rok nezačal veľmi pozitívne, nevzdali sme sa a pripravili sme smelé plány. Vypracovali sme žiadosť o grant z nadácie Volkswagenu Slovakia a podarilo sa nám získať 2 500 eur. V týchto dňoch prebieha na našej facebookovej stránke „OZ Cerová Inak“ súťaž o najkrajší veľkonočný venček. Tu sme zverejnili i postup prípravy veľkonočného venčeka, ale i zhotovenie veľkonočného korbáča. Jedným z cieľov nášho OZ je ekologické zameranie a skráslenie našej obce. Časť zo získaných peňazí investujeme do kvetín a zelene, ktoré vysadíme už teraz na jar v priestoroch pred ambulanciou lekární.

Ku skrásleniu istotne prispieje aj naša výzva – Cerová bez odpadkov. Dúfame, že sa pandemické obmedzenia čoskoro uvoľnia a spoločne s vami budeme môcť realizovať aj ďalšie pripravované akcie: mobilný odber krvi a podpora darcov krvi, spojený s besedou so záchranármi, spoločné cvičenie alebo bazárik. Prosíme aj touto cestou, aby sa nám ozvali darcovia krvi ale i tí, čo majú odvahu darovať krv po prvýkrát. Dajte o sebe vedieť. Zdravie a život vážne zranených či chorých ľudí doslova závisí na dobrej vôli jednotlivcov ochotných pravidelne darovať krv. Nie je to samozrejmosť, aj keď to možno tak často vnímame a hodnota tohto činu sa nedá ničím vyvážiť. Touto akciou si pripomenieme Svetový deň darcov krvi – 14. jún.

Marta Kubová – OZ Cerová Inak

NAŠA ŠKOLA

Novinky z našej školy

„Covidový“ rok zažíva aj naša škola. Aké opatrenia a novinky musela zaviesť a čo nové sa jej podarilo realizovať, nám stručne opísal riaditeľ školy Mgr. Peter Mihály.

Na začiatku školského roka sme aktivovali žiakom a rodičom účty v školskom systéme Edupage, ktorý slúži na elektronickú komunikáciu medzi učiteľmi, žiakmi a rodičmi. Zároveň umožňuje využívať elektronickú žiacku knižku, oznamy rodičom, elektronické triedne knihy. Práve využitie Edupage nám v čase pandémie výrazne pomohlo pri online vyučovaní. Bolo potrebné dokúpiť nový hardvér – notebooky, tablety, kamery, mikrofóny, grafické zariadenie na uľahčenie návčiku písma pre našich najmenších žiakov. Aj vďaka tomuto vybaveniu a, samozrejme, najmä vďaka zodpovednej práci vyučujúcich sa online vzdelávanie na našej škole teší veľkému záujmu všetkých žiakov.

Samozrejmosťou sú protiepidemiologické opatrenia - nákup bezkontaktných dezinfekčných stojanov, všetky triedy a učebne sú vybavené držiakmi na jednorazové utierky a dávkovačmi na mydlo.

Počas jarných prázdnin sa v našej škole usilovne pracovalo. V 7. a 9. triede sa uskutočnila rekonštrukcia a výmena podláh. Staré a miestami poškodené parkety boli prekryté OSB doskami a následne prelepené vysoko záťažovou PVC fóliou.

Pripravili sme projekt na workoutové (vonkajšie) ihrisko, ktoré bude vybudované na ploche pred telocvičňou. Žiaci aj široká verejnosť si tu budú môcť zacvičiť na čerstvom vzduchu. Ihrisko bude spĺňať všetky bezpečnostné kritériá s certifikátom a bude doplnené informačnou tabuľou, kde si každý prečíta pokyny k jednotlivým náradiam. Samotná realizácia bude v mesiacoch apríl - máj.

Pre našich najmenších žiakov sme zakúpili nové knihy na mimočítankové čítanie.

V materskej škole sme staré skrinky nahradili novými farebnými skrinkami s motívom zvieratiek.

Keďže bezpečnosť a zdravie našich žiakov a zamestnancov je na prvom mieste, škola zaobstarala respirátory a rúška s emblémom školy.

Tak už len, aby sme čo najskôr mohli otvoriť bránu školy pre všetkých našich žiakov.

ZOPÁR ZAUJÍMAVOSTÍ ...

Veľká noc je najväčší kresťanský sviatok.

K tomuto sviatku sa viažu aj viaceré ľudové tradície, ktoré naši občania dlhé roky zachovávali. Aj keď skupinka ľudí v našej obci sa snaží niektoré z nich aspoň čiastočne udržiavať, na mnohé z nich, žiaľ, môžeme už len spomínať. Pôstnemu obdobiu predchádzajú tradičné fašiangy. Je to obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy a nesie sa v znamení bálav, plesov, karnevalov, zábav, ktoré obľubujú aj súčasníci. Tri dni pred koncom fašiangov, neskôr utorok pred Popolcovou stredou, nazývanou aj Škaredá streda sa konali zábavy, kde sa všetci rozlúčili s týmto veselým obdobím „pochovaním basy.“ Pred zábavou chodili dospelí mládeňci s drevenými ražňami - šablami v sprievode hudby a maškár po dedine, spievali pieseň „Pod šable, pod šable...“ Navštívili každý dom, hlavne, kde boli slobodné dievčence, vytancovali gazdinu aj všetky prítomné ženy, povinšovali dobrú úrodu – aby „narostuo vysoké konope“, ktoré sa na Cerovej stáročia pestovalo. Za to ich obdarovali vyprázanými šiškami – typickým fašiangovým múčnikom, slaninkou, ktorú napichli na ražeň – šablú, niekde aj peniazmi a počastovali ich pálenkou. Nesmeli obísť ani pána richtára. Po obchôdzke dediny

sa s výslužkou zhromaždili v sále, kde sa do polnoci spievalo, tancovalo a potom sa za hlasného plaču pochovala basa. Tak sa skončilo obdobie zábav, veselosti, ba aj svadieb. Túto tradíciu s prestávkami v našej obci dodržiavame dodnes. Fotografia je z 80.

rokov minulého storočia, keď v našej obci pôsobila folklórna skupina. Obdobie pôstu trvalo 40 dní. Predposledná nedeľa pred Veľkonočnou nedeľou - Smrtná nedeľa patrila dievčatám, ktoré nosili Morenu. Bola to zo slamy vyrobená figurína v podobe zlej ženy s otrhanými šatami. Symbolizovala zlo, zimu a smrť. Dievčence pri jej vynášaní spievali pieseň „Smrtná nedzela, kdes klúč podzeua ...“ a vhodili ju do potoka, čo symbolizovalo odchod zimy.

Poslednou predveľkonočnou nedeľou - Kvetnou nedeľou sa začal Veľký týždeň. Kvetná nedeľa je v kresťanskom ponímaní symbolom slávnostného vstupu Ježiša Krista do Jeruzalema, nazýva sa aj Nedeľa utrpenia Pána. Do kostola sa nosia kočíčky - rozkvitnuté konáriky vrby, ktoré sa svätia a zdobia príbytky do ďalšej Veľkej noci. Sú symbolom palmových ratolestí, ktorými vítali Ježiša Krista pri jeho slávnostnom vstupe do Jeruzalema. V túto nedeľu si dievčence zdobili „Letečko“ – konár pučiacej vrby ovešali výduškami vajec, rôznofarebnými stužkami a venčekmi zo stebiel slamy a farebných papierikov. Pri speve piesne „Budzte vy babičky veseué, už vám to letečko neseme ...“ chodili po domoch a gazdinkám pri vini: „Keby

vaše husičky nemohli na nožičky, prez tento veneček ich prevlečete a zdravé ich met budete ...“, odovzdali gazdinej venček. Za vinišovanie dostali surové vajičko, peniaze (šestáky). Mládenci si chystali vrbové prútiky na korbáče - kocare.

Na Zelený štvrtok - pamiatku poslednej Pánovej večere sa v kostole „zväzujú“ zvony a prestáva hrať organ. Namiesto zvonenia sa kedysi používali rapkáče a klepáče. Varili sa jedlá zo žihľavy, neskôr aj špenátu (špenát sa v mnohých rodinách varí aj dnes). Veľký piatok je dňom, keď sa nekoná omša, sú obrady, pri ktorých si kresťania pripomínajú utrpenie a smrť Ježiša Krista. V tento deň sa podľa tradície nesmelo „hýbať so zemou“, nič sadiť, siať. Je prísny pôst. Obrady Bielej soboty sa v kresťanskej tradícii začínajú po západe slnka pálením minuloročných ratolestí – bahniatok a svätením ohňa, od ktorého sa zapáli veľkonočná svieca – Paškál. Tiež sa „rozviažu“ zvony a začne hrať organ na oslavu zmŕtvychvstania Ježiša Krista. V tento deň alebo na Veľkonočnú nedeľu ráno prinášali gazdiné do kostola koše s jedlom na posvätenie. Zvyčajne boli v košoch uvarené vajička, údené mäso a koláče, ktoré sa potom podávali na Veľkonočnú nedeľu. Táto tradícia pretrváva aj dnes. Veľkonočný pondelok bol v znamení „šlaháčky“ – šibačky. „Šlaháči“ - šibači, najmä slobodní mládenci, sa od skorého rána usilovali vyšibať čo najviac dievčat a získať od nich výslužku v podobe stužky a od gazdinej „trunk – neco na vypicí a zedzení.“ Deti pri šibaní vinišovali: „Šiby, ryby, masné ryby...“ a za to dostávali zafarbené vajička, koláče a niekedy aj peniaze. Šibalo sa iba dopoludnia. U nás na Záhorí sa hlavne šibalo, neskôr voňavkovalo. Polievanie a kúpanie v potoku, ako to je v iných oblastiach, nebolo až také rozšírené. Veľkonočné vajička boli zdobené rôznymi

spôsobmi, najčastejšie varením v cibuľových šupách a žihľave. „Šlaháčku“ si mohli užiť aj dievčence, ale až v utorok dopoludnia.

Tradícia farbenia vajčiek pretrváva aj dnes. Ich domácu výrobu však nahradila možnosť kúpiť si ich v obchode, alebo u ľudí, ktorí sa tejto činnosti venujú. Hoci máme v našej obci

veľa šikovných a kreatívnych ľudí, ktorí dokážu vyrobiť krásne ozdoby (určite aj veľkonočné vajička), musíme si po kraslice odskočiť do Hradišťa pod Vrátnom, kde žije a tvorí naša rodáčka Jarka Konrádová, rodená Konopová (jej tvorbu poznáme aj z výstavy Tri generácie). Na fotografiách - str. 2 a 4. ukážka jej kraslic.

K tradíciám patria aj koláče a zákusky. Po tie už nemusíme ďaleko. Máme ich doma, v Cerovej. Trocha netradičné, zato veľmi originálne a chutné veľkonočné medovníčky a koláčiky vyrába Angelika Knápková, rod. Tomková. Vychutnajte si ich aspoň na obrázku.

Naše najstaršie pohľadnice

Možno neviete, ale najstaršie pohľadnice sa na území Slovenska posielali ešte v čase Rakúsko-Uhorska. V roku 1869 zaviedla rakúsko-uhorská pošta ako vôbec prvá na svete korešpondenčný lístok. Od neho bol už len krok k obrázkovým kartičkám. Najstaršie pohľadnice boli iné ako dnes. Žadná strana slúžila len na zadanie adresy.

To, čo chcel odosielateľ adresátovi oznámiť, mohol napísať na prednú stranu, kde bol umiestnený obrázok a voľná plocha na napísanie textu. My sme vám na jednu z najstarších pohľadníc našej obce Koriátko z roku 1901 s unikátnou poštovou pečiatkou (nachádzala sa na druhej strane pohľadnice) napísali veľkonočné želanie. (Pohľadnica sa nachádza v archíve obce, ďalšie informácie v knihe Krajina hradov a na webe: <https://gallery.hungari-cana.hu>). Zmena sa udiala v roku 1906, resp. u nás už o dva roky skôr, keď sa druhá strana rozdelila na dve časti, tak, ako to je dnes.

